අභය රාජකුමාර සූත්‍රය: උභතෝකෝටික ප්‍රශ්නයකින් ප්‍රඥාවට මඟ විවර වූ හැටි

බුදුන් වහන්සේගේ ඉගැන්වීම් තුළින් 'සම්මා වාෘ' හි ගැඹුර ගවේෂණය කිරීමක්.

NotebookLM

මෙම කතාවේ ප්‍රධාන චරිත

නිගණ්ඨ නාතපුත්‍ර

ප්‍රතිවාදී දාර්ශනිකයා. බුදුන් වහන්සේව වාදයකින් පරාජය කිරීමට උත්සාහ කරන්නා.

අභය රාජකුමාරයා

රාජකීය අභියෝගකයා. කීර්තිය සොයා බුදුන් වහන්සේ වෙත පැමිණෙන කුමාරයා.

බුදුරජාණන් වහන්සේ

ශාස්තෘවරයාණන්. ප්‍රඥාව සහ අනුකම්පාව තුළින් අභියෝගයට මුහුණ දෙන්නා.

NotebookLM

කීර්ති ඝෝෂාවක් උදෙසා උගුලක්

නිගණ්ඨ නාතපුත්‍ර, අභය රාජකුමාරයාට බුදුන් වහන්සේව වාදයකට හසුකර ගැනීමට උපදෙස් දෙයි. එහි අරමුණ වූයේ සත්‍යය සෙවීම නොව, බුදුන් වහන්සේව අපහසුතාවයට පත් කිරීමෙන් තමන්ගේ කීර්තිය පැතිරවීමයි.

මේසා මහා ඉර්ධිමත් ශ්‍රමණ ගෞතමයන් හට අභයරාජකුමාරයා විසින් වාදයක් නංවන ලද්දේ යැ'යි ඔබ ගේ කළ්‍යාණ වූ කීර්ති ඝෝෂාව උස්ව පැතිර යාවි.

NotebookLM

උභතෝකෝටික ප්‍රශ්නය: ගිලින්නටත් වමාරන්නටත් බැරි උගුල

ස්වාමීනී, යම් වචනයක් අන්‍යයන් හට අප්‍රිය, අමනාප වෙයි ද,
ඒ වචනය තථාගතයන් වහන්සේ පවසනවා ද?

පිළිතුර: ‘ඔව්’

එසේ නම්, පෘතග්ජන පුද්ගලයා
හා ඔබවහන්සේ අතර ඇති
වෙනස කුමක් ද?

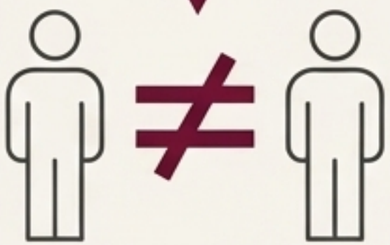

පිළිතුර: ‘නැහැ’

එසේ නම්, තමුන්නාන්සේ දේවදත්ත
අරහයා, ‘දේවදත්ත අපායේ උපදින
කෙනෙක්, පිළියම් නො කළ හැකි
කෙනෙක්’ යැයි පැවසුවේ මන්ද?

නිගණ්ඨ නාතපුත්‍රගේ වචන වලින්: “ඒක හරියට පුරුෂයෙකු ගේ උගුරෙහි යකඩ ගුලියක් හිරවුනා වගේ.”

NotebookLM

ප්‍රශ්නය හෙට දිනට කල් යයි

අභය රාජකුමාරයා බුදුන් වහන්සේ වෙත එළඹුනද, එය වාදයකට සුදුසු වේලා ව නොවන බව වටහා ගනී. ඔහු ඒ මොහොතේ ප්‍රශ්නය ඇසීමෙන් වැළකී, ඒ වෙනුවට පසුදා තම නිවසට දානයකට වඩින ලෙස ආරාධනා කරයි.

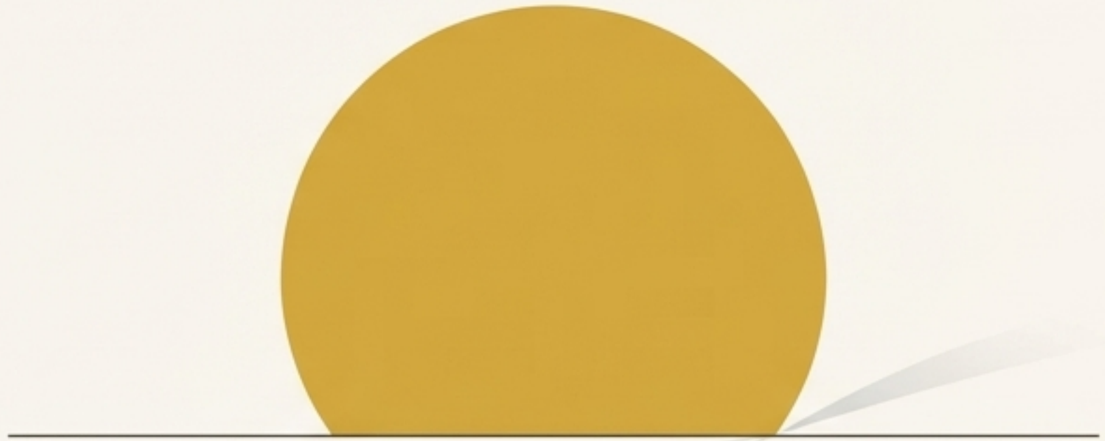

NotebookLM

නිවසේ නිහඬතාවය බිඳිමින්, ප්‍රශ්නය ඇසෙයි

දානයෙන් පසු, අභය රාජකුමාරයා නිගණ්ඨයන් විසින් සකසන **ලද උගුල බුදුන් වහන්සේ** වෙත යොමු කරයි.

අභය රාජකුමාරයා: ස්වාමීනී, යම් වචනයක් අන්‍යයන් හට අප්‍රිය අමනාප වෙයි ද, ඒ වචනය තථාගතයන් වහන්සේ පවසනවා ද?

බුදුරජාණන් වහන්සේ:

රාජකුමාරය, ඔය කාරණය ගැන එක එල්ලේ ම දිය හැකි පිළිතුරක් නැහැ.

මෙම පිළිතුර මගින්, බුදුන් වහන්සේ ප්‍රශ්නයේ ‘ඔව්/නැහැ’ ද්විකෝටික රාමුව එකහෙළාම ප්‍රතික්ෂේප කරති.

NotebookLM

ප්‍රඥාවට පෙර අනුකම්පාව

බුදුන් වහන්සේ කුමරුගේ ඔඩොක්කුවේ සිටින
බිළිඳා පෙන්වා ප්‍රශ්න කරයි: 'මේ බිළිඳාගේ
මුවෙහි ලී කැබැල්ලක් සිරවුවහොත්, ලේ ගැලුවත්
ඔබ එය ඉවත් කරන්නේ නැද්ද?'

ස්වාමීනී, මං බිළිඳා ගේ හිස වම් අතින් දැඩි
කොට අල්ලා ගෙන දකුණතේ ඇඟිල්ල වක්
කොට ගෙන ලේ ගලද්දී වුණත් ඒ කැට කැබැල්ල
මුඛයෙන් බැහැර කරනවා.

**මක් නිසා ද යත්; ස්වාමීනී, මේ බිළිඳා කෙරෙහි
මා තුළ අනුකම්පාව තියෙනවා.**

NotebookLM

සම්මා වාචා: කතා කළ යුත්තේ කුමක්ද සහ කවදාද යන්න පිළිබඳ බුදුන්වහන්සේගේ රාමුව

1. අසත්‍ය, අනර්ථ, අප්‍රිය **නොකියයි**	**2.** සත්‍ය, අනර්ථ, අප්‍රිය **නොකියයි**	**3.** සත්‍ය, අර්ථ සහිත, අප්‍රිය **කාලය දැන කියයි**
4. අසත්‍ය, අනර්ථ, ප්‍රිය **නොකියයි**	**5.** සත්‍ය, අනර්ථ, ප්‍රිය **නොකියයි**	**6.** සත්‍ය, අර්ථ සහිත, ප්‍රිය **කාලය දැන කියයි**

මක් නිසාද යත්; අභයරාජකුමාරය, තථාගතයන් වහන්සේ තුළ සත්වයන් කෙරෙහි අනුකම්පාව තියෙනවා.

NotebookLM

සත්‍යය, ප්‍රයෝජනය, සහ කාලය: වචනයක වටිනාකම තීරණය කරන සාධක

සත්‍ය (Truth)

සත්‍යවාදී බව පදනමයි. අසත්‍ය, අනර්ථකාරී හෝ ප්‍රයෝජනවත් වුවද, එය කිසිවිටෙකත් නොකියයි.

අර්ථ සහිත (Benefit)

සත්‍යයක් වුවද, එයින් යහපතක් සිදු නොවේ නම්, තථාගතයන් වහන්සේ එය පවසන්නේ නැත. වචනයේ ප්‍රතිඵලය වැදගත් වේ.

කාලානුරූපව (Timeliness)

ප්‍රඥාවේ උච්චතම අවස්ථාව මෙයයි. අප්‍රසන්න නමුත් සත්‍ය සහ ප්‍රයෝජනවත් වචනයක් පැවසීමට සුදුසුම කාලය කුමක්දැයි දැන ගැනීමයි.

අනුකම්පාව (Compassion)

මේ සියලු සාධක මෙහෙයවන මූලිකම අභිප්‍රායයි. සියලු වචන පැන නගින්නේ සත්වයන් කෙරෙහි ඇති කරුණාවෙනි.

NotebookLM

ප්‍රශ්නයෙන් ප්‍රඥාවට: විමසුම ගැඹුරු වෙයි

බුදුන්වහන්සේගේ පිළිතුරෙන් පැහැදුණු අභය රාජකුමාරයාගේ කුතුහලය තවදුරටත් ඇවිස්සේ. ඔහුගේ මීළඟ ප්‍රශ්නය බුදුන් වහන්සේගේ ප්‍රඥාවේ මූලය වෙත යොමු වේ.

ස්වාමීනී, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඒ ප්‍රශ්න අසන්ට කලින් ම සිතෙන් යම් සැකැස්මක් හදනවා ද? ‘මං ළඟට පැමිණ මෙසේ ඇසුවොත් මං ඔවුන්ට මෙසේ පිළිතුරු දෙනවා’ කියල. එහෙමත් නැත්නම් තථාගතයන් වහන්සේ ඒ අවස්ථාවට අනුකූල වූ පිළිතුර ප්‍රතිභානයෙන් වටහා ගන්නවා ද?

NotebookLM

ප්‍රතිභානය: ගැඹුරු අවබෝධයෙන් උපදින නුවණ

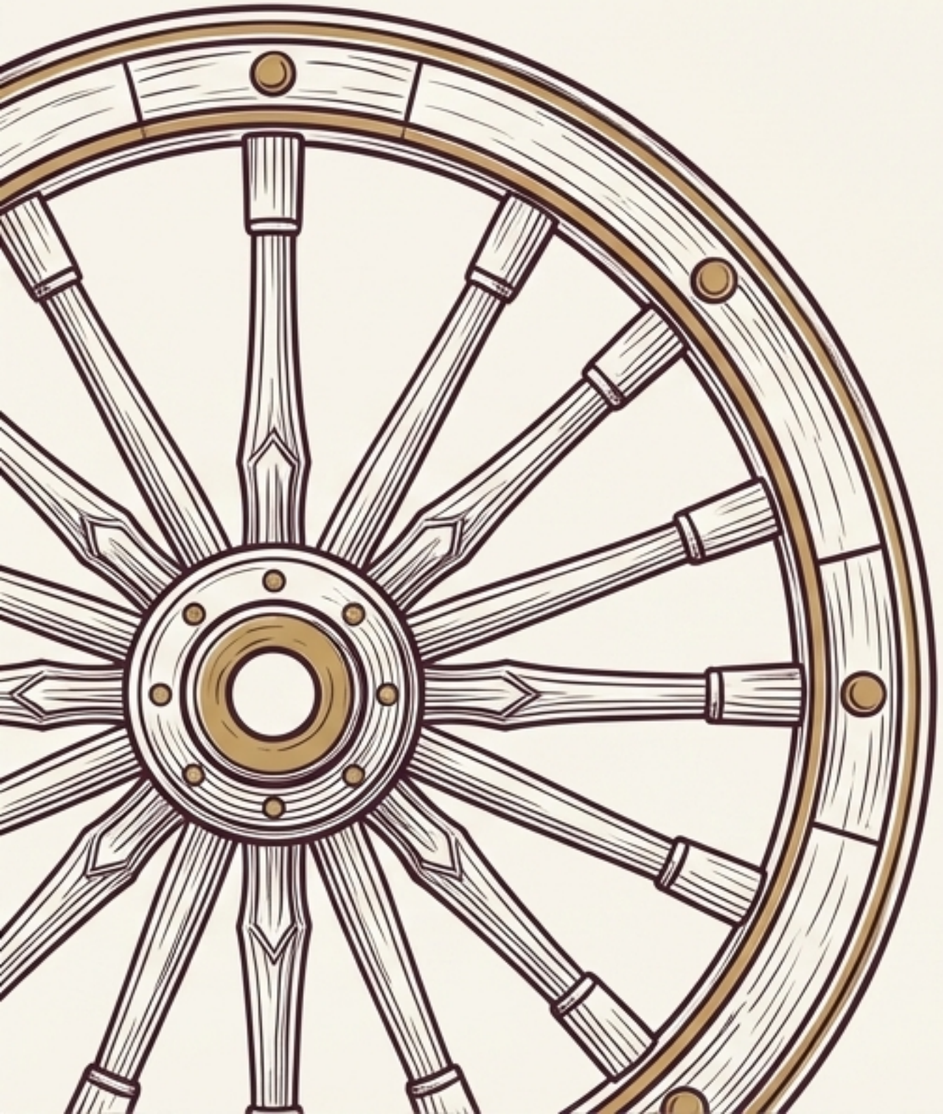

බුදුන් වහන්සේ කුමරුගෙන්ම අසයි:

> ‘ඔබ රථයක සියලු කොටස් ගැන නිපුණ ද? යමෙක් එහි කොටසක් ගැන ඇසුවොත්, ඔබ පිළිතුර, කලින් සූදානම් කරනවාද, නැතිනම් එය නිරායාසයෙන්ම පහළ වෙනවාද?’

කුමරුගේ පිළිතුර:

> ‘ස්වාමීනී, මං වාහනයේ සියලු කොටස් ගැන නිපුණ දැනුමක් ඇති කෙනෙක්... මට පවසන්ට ප්‍රතිභාන ශක්තියක් තියෙනවා.’

NotebookLM

ධර්ම ධාතුව අවබෝධ කිරීම

අභය කුමරු රථ ශිල්පය මැනවින් දන්නා සේම, තථාගතයන් වහන්සේ යථාර්ථයේ මූලික ස්වභාවය වන 'ධර්ම ධාතුව' පූර්ණ වශයෙන් අවබෝධ කරගෙන ඇත.

පින්වත් රාජකුමාරය, තථාගතයන් වහන්සේට ඒ ධර්ම ධාතුව පිළිබඳව ඉතා මැනවින් ම ලත් අවබෝධයක් තියෙනවා. යම් ධර්ම ධාතුවක් පිළිබඳව මැනවින් ලත් අවබෝධයක් තථාගතයන් තුළ තියෙන නිස යි ඕනෑම ප්‍රශ්නයකට ඒ අවස්ථානුකූල පිළිතුර වසේට ප්‍රතිභානයෙන් වැටහෙන්නේ.

මෙම ගැඹුරු, ඒකාග්‍ර වූ අවබෝධය නිසා, ඕනෑම අවස්ථාවකට ගැලපෙන නිවැරදි පිළිතුර නිරායාසයෙන්ම පහළ වේ.

NotebookLM

අභීයෝගකයාගේ සිට ශ්‍රාවකයා දක්වා

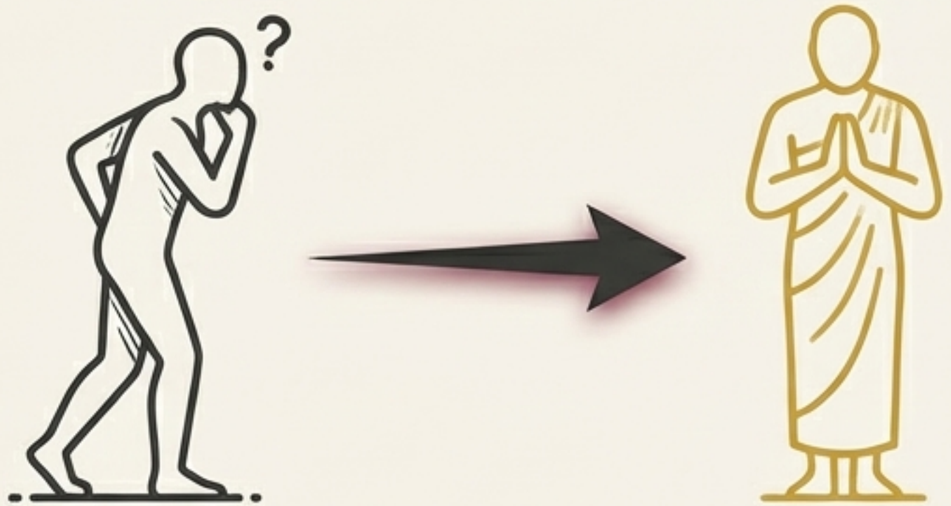

ස්වාමීනී, ඉතා සුන්දරයි! ස්වාමීනී, ඉතා සුන්දරයි!
අද පටන් දිවි හිමියෙන් තෙරුවන් සරණ ගිය
උපාසකයෙකු වශයෙන් මාව පිළිගන්නා සේක්වා!

NotebookLM

අභය සූත්‍රයෙන් අපට උගත හැකි පාඩම්

- **අරමුණ වැදගත්ය:** සන්නිවේදනයේ පදනම විය යුත්තේ අනුකම්පාවයි; තර්කයෙන් ජය ගැනීම හෝ තමන්ගේ මමත්වය නොවේ.

- **සත්‍යය පමණක් ප්‍රමාණවත් නොවේ:** වචන සත්‍ය වීමට අමතරව, ප්‍රයෝජනවත් සහ කාලෝචිත විය යුතුය.

- **ප්‍රඥාව යනු රාමුවකි, රීතියක් නොවේ:** මෙය නීති මාලාවක් නොව, අවස්ථාවට අනුව නුවණින් භාවිතා කළ යුතු මගපෙන්වීමකි.

- **ගැඹුරු අවබෝධය නිරායාස පිළිතුරු බිහි කරයි:** සැබෑ ප්‍රවීණත්වය තුලින් පෙරහුරු කළ පිළිතුරු වෙනුවට, අව්‍යාජ සහ ගැළපෙන ප්‍රතිචාර බිහි වේ.

NotebookLM

වචනය යනු මෙවලමකි.
එය මෙහෙයවන්නේ ප්‍රඥාව සහ කරුණාවයි.

NotebookLM